

Úvodní stránka>Soudní řízení>Občanskoprávní věci>Který soud je příslušný?

Upozorňujeme, že výchozí [LV](#) verze této stránky byla v nedávné době aktualizována. Na překladu do jazyka, ve kterém se vám stránka právě zobrazuje, zatím pracujeme.

[angličtina](#)

K dispozici jsou již tyto aktualizované překlady

Swipe to change

Který soud je příslušný?

Lotyšsko

1 Je třeba se obracet na obecný soud nebo na zvláštní, specializovaný soud (například pracovní soud)?

Občanský soudní řád zaručuje, aby každá osoba, fyzická i právnická, měla právo na soudní ochranu svých občanských práv, jsou-li její práva porušována nebo zpochybňována, a měla soudní ochranu každého zájmu chráněného zákonem. Obecně jsou všechny občanskoprávní spory projednávány soudem v řádném soudním řízení. Ve výjimečných případech, a pouze pokud to specifikují právní předpisy, lze občanskoprávní spory rozhodovat v jiném mimosoudním řízení. Stanoví-li to právní předpisy, projedná soud rovněž žaloby podané fyzickými a právnickými osobami, které svou povahou nezakládají občanskoprávní spor. Ve všech případech však o přípustnosti sporu rozhoduje soud nebo soudce. Jestliže soud nebo soudce uzná, že spor nespadá do působnosti soudu, bude příslušné rozhodnutí uvádět subjekt, který za rozhodnutí daného sporu odpovídá.

V Lotyšsku neexistují specializované soudy, které by projednávaly konkrétní druhy občanských věcí. Z obecných pravidel soudní příslušnosti však platí určité výjimky, které stanoví postavení soudu, jenž je příslušný projednat danou věc v prvním stupni, v rámci soustavy soudů.

2 Kdy jsou příslušné obecné soudy (tj. kdy jde o soudy, které jsou příslušné u daných věcí), jak mohu zjistit, na který soud se mám obrátit?

Občanské věci věcně projednává soud prvního stupně v daném místě; některé věci specifikované v právních předpisech projednává v prvním stupni soud krajský.

2.1 Rozlišují se nižší a vyšší obecné civilní soudy prvního stupně (například okresní coby nižší a krajské coby vyšší), a pokud ano, který je příslušný k projednání mé věci?

Soud vyššího stupně nemůže rozhodovat o skutkovém stavu věci, jestliže věc nebyla projednána soudem nižšího stupně. Soudem prvního stupně pro občanské věci je okresní nebo městský soud (*rajona (pilsētas) tiesa*), případně krajský soud (*apgabaltiesa*). V občanskoprávních řízeních ve věci samé rozhoduje soud, který má příslušnost pro daný druh a předmět sporu a pro místo sporu.

Jestliže věc spadá do působnosti soudů, bude zpravidla projednána u okresního nebo městského soudu, zákon však stanoví, že určité věci projednává v prvním stupni krajský soud. Tyto věci v prvním stupni projednává krajský soud:

spory týkající se majetkových práv k nemovitostem, vyjma dělení společného jmění manželů,
věci týkající se ochrany patentových práv, ochranných známek a označení zeměpisného původu,
věci týkající se platební neschopnosti a likvidace úvěrových institucí.

Jestliže jednu věc tvoří více žalobních nároků a pro některé žalobní nároky je věcně příslušný okresní nebo městský soud a pro jiné soud krajský, nebo jestliže je u okresního nebo městského soudu podán protinárok spadající do příslušnosti krajského soudu, projedná věc krajský soud.

Pro občanské věci, které zahrnují úřední tajemství, je věcně příslušný krajský soud v Rize (*Rīgas apgabaltiesa*) jako soud prvního stupně.

2.2 Místní příslušnost (je pro mou věc příslušný soud města A, nebo města B?)

Věcná příslušnost v občanských věcech se určuje podle předmětu sporu, tj. druhu sporu a povahy žaloby. Soudy na stejné úrovni soustavy soudů mají svou vlastní místní soudní příslušnost.

2.2.1 Základní pravidla místní příslušnosti

Základním pravidlem pro určení místní soudní příslušnosti je, že žaloba na fyzickou osobu se podává k soudu, v jehož obvodu se nachází ohlášené bydliště dané osoby (§ 26 občanského soudního řádu). Žaloba na právnickou osobu se podává k soudu, v jehož obvodu se nachází sídlo dané právnické osoby. Příslušný soud prvního stupně je tudíž určen předmětem sporu a pravidly upravujícími místní příslušnost soudu.

2.2.2 Výjimky ze základního pravidla

Občanský soudní řád rovněž vymezuje výjimky z obecného pravidla místní příslušnosti v občanských věcech, kdy se žalobce může zvolit, zda podá žalobu podle obecných ustanovení o místní soudní příslušnosti, tedy u soudu, v jehož obvodu se nachází místo bydliště nebo sídlo žalované strany, nebo zda podá žalobu u jiného soudu prvního stupně na stejné úrovni soustavy soudů, který právní předpisy popisují jako soud alternativní.

2.2.2.1 Kdy si mohu vybrat mezi soudem v místě bydliště žalovaného (soud určený podle základního pravidla) a jiným soudem?

Žaloba na žalovaného, který nemá ohlášené bydliště, se podává k soudu určeného podle skutečného bydliště žalovaného.

Pokud skutečné bydliště žalovaného není známo nebo pokud žalovaný nemá obvyklé bydliště v Lotyšsku, podává se žaloba k soudu, v jehož obvodu se nachází nemovitý majetek nebo poslední známé bydliště žalovaného.

V některých zákonem vymezených případech může žalobce podat žalobu buď k soudu, který je určen ohlášeným místem bydliště či sídlem žalovaného, nebo k jinému soudu.

2.2.2.2 Kdy musím zvolit jiný soud než soud v místě bydliště žalovaného (soud určený použitím základního pravidla)?

Pravidla týkající se volby příslušnosti ze strany žalobce stanoví § 28 občanského soudního řádu, který uvádí podrobný seznam druhů věcí a alternativní soudy, u nichž lze podat žalobu:

Žalobu týkající se činnosti dceřiné společnosti nebo zastoupení právnické osoby lze podat také u soudu, v jehož obvodu se nachází sídlo dceřiné společnosti nebo zastoupení.

Žalobu týkající se vymáhání výživného na děti nebo rodiče nebo určení otcovství lze podat také u soudu, v jehož obvodu se nachází ohlášené bydliště žalobce.

Žalobu týkající se újmy na zdraví (§ 2347 až 2353 občanského zákoníku), která vedla k invaliditě, jinému poškození zdraví nebo k úmrtí dotčené osoby, lze podat také u soudu, v jehož obvodu se nachází ohlášené bydliště žalobce nebo místo, kde ke škodě na zdraví došlo.

Žalobu na náhradu škody na majetku fyzické nebo právnické osoby lze podat také u soudu, v jehož obvodu ke škodě došlo.

Žalobu týkající se navrácení majetku nebo náhrady jeho hodnoty lze podat také u soudu, v jehož obvodu se nachází ohlášené bydliště žalobce.

Žaloby podle námořního práva lze podat také u soudu, v jehož obvodu se nachází místo, kde byla zabavena loď náležející žalovanému.

Žalobu proti více žalovaným, kteří mají bydliště nebo sídlo na různých místech, lze podat u soudu, v jehož obvodu se nachází ohlášené bydliště nebo sídlo jednoho z žalovaných.

Žalobu týkající se rozvodu nebo zneplatnění manželství lze podat u soudu, v jehož obvodu se nachází ohlášené bydliště žalobce, jestliže:

nezletilé děti bydlí se žalobcem,

manželství, které má být rozvedeno, je manželství s osobou nacházející se ve výkonu trestu odnětí svobody,

manželství, které má být rozvedeno, je manželství s osobou, jejíž bydliště není známo nebo jež žije v zahraničí.

Žalobu na základě pracovního poměru lze také podat u soudu, v jehož obvodu se nachází ohlášené bydliště nebo místo výkonu práce žalobce.

Jestliže žalobce ve výše uvedených věcech nemá ohlášené bydliště, lze žalobu podat u soudu, v jehož obvodu se nachází skutečné bydliště žalobce.

Existuje i ustanovení o vylučné soudní příslušnosti v občanských věcech, která má přednost nejen před obecnou místní soudní příslušností, ale i před všemi ostatními formami místní soudní příslušnosti. V níže uvedených věcech je příslušnost soudu určena podle druhu žaloby.

Žaloba týkající se vlastnických práv nebo jakýchkoli jiných majetkových práv k nemovitému majetku nebo jeho příslušenství nebo žaloba týkající se zápisu takových práv v katastru nemovitostí nebo vynětí těchto práv a výmazu majetku z evidence nemovitostí musí být podána u soudu, v jehož obvodu se daný majetek nalézá.

Je-li podána žaloba týkající se majetku v pozůstalosti a neexistují-li známí dědicové, kteří by byli potvrzeni nebo kteří by dědictví přijali, je k projednání příslušný soud, v jehož obvodu se nachází ohlášené nebo skutečné bydliště zemřelého. Pokud však místo ohlášeného nebo skutečného bydliště zemřelého není v Lotyšsku nebo není známo, je k projednání příslušný soud, v jehož obvodu se nachází daný majetek v pozůstalosti nebo jeho část.

Vylučnou soudní příslušnost mohou předepisovat i jiné právní předpisy.

Níže uvedená ustanovení se použijí také u věcí, na které se uplatní zvláštní soudní řízení:

Návrh na schválení osvojení musí být podán u soudu, v jehož obvodu se nachází ohlášené bydliště osvojitele, a pokud takové bydliště neexistuje, pak skutečné bydliště osvojitele; návrh na zrušení osvojení musí být podán u soudu, v jehož obvodu se nachází ohlášené bydliště navrhovatele, a pokud takové bydliště neexistuje, pak skutečné bydliště navrhovatele.

Návrh na schválení osvojení, který podává cizí státní příslušník nebo osoba žijící v zahraničí, musí být podán u soudu, v jehož obvodu se nachází ohlášené bydliště osvojence, pokud však je osvojenec v mimorodinné péči, musí být návrh podán u soudu, v jehož obvodu je taková mimorodinná péče poskytována (§ 259 odst. 2 občanského soudního řádu).

Návrh na omezení svéprávnosti z důvodu duševní poruchy nebo jiného zdravotního postižení se podává u soudu, v jehož obvodu se nachází ohlášené bydliště dané osoby, a pokud takové bydliště neexistuje, pak skutečné bydliště osoby; jestliže je osoba umístěna v léčebném zařízení, návrh se podává u soudu, v jehož obvodu se dané léčebné zařízení nachází (§ 264 občanského soudního řádu).

Návrh na omezení svéprávnosti a stanovení opatrovnictví z důvodu nezřízeného nebo marnotratného způsobu života nebo nadměrného užívání alkoholu či jiných návykových látek musí být podáno u soudu, v jehož obvodu se nachází ohlášené bydliště dané osoby, a pokud takové bydliště neexistuje, pak skutečné bydliště osoby (§ 271 občanského soudního řádu).

Záležitosti týkající se opatrovnictví majetku nepřítomné nebo pohřešované osoby rozhoduje soud, v jehož obvodu se nachází místo posledního bydliště dané osoby (§ 278 občanského soudního řádu).

Návrh na prohlášení pohřešované osoby za mrtvou je třeba podat u soudu, v jehož obvodu se nachází místo posledního bydliště dané osoby (§ 282 občanského soudního řádu).

Návrh na stanovení právních skutečností soudem musí být podán u soudu, v jehož obvodu se nachází ohlášené bydliště navrhovatele, a pokud takové bydliště neexistuje, pak skutečné bydliště navrhovatele (§ 290 občanského soudního řádu).

Návrh na výmaz práv k nemovitému majetku musí být podán u soudu, v jehož obvodu se nemovitý majetek nachází; návrh na zrušení jiného práva musí být podán u soudu, v jehož obvodu se nachází ohlášené bydliště navrhovatele, a pokud takové bydliště neexistuje, pak skutečné bydliště navrhovatele, nebo v případě právnické osoby její sídlo, pokud právní předpisy nestanoví jinak (§ 294 odst. 2 občanského soudního řádu).

Návrh na prohlášení ztracené, odcizené nebo zničené listiny za neplatnou a obnovení práv vztahujících se k takové listině musí být podán u soudu, v jehož obvodu se nachází místo platby uvedené v listině nebo, pokud místo platby není známo, u soudu, v jehož obvodu se nachází ohlášené bydliště dlužníka, a pokud takové bydliště neexistuje, pak skutečné bydliště dlužníka, nebo v případě právnické osoby její sídlo; jestliže skutečné bydliště dlužníka nebo sídlo rovněž není známo, musí být návrh podán u soudu, v jehož obvodu se nachází místo vystavení listiny (§ 299 občanského soudního řádu).

Návrh týkající se zpětné koupě nemovitého majetku musí být podán u soudu, v jehož obvodu se daná nemovitost nachází (§ 336 občanského soudního řádu).

O návrhu na zajišťovací opatření pohledávky rozhoduje soud, v jehož obvodu má dlužník sídlo (§ 341 občanského soudního řádu).

Ve věcech týkajících se platební neschopnosti právnické osoby rozhoduje soud v místě sídla dlužníka. K zahájení úpadkového řízení podle čl. 3 odst. 1 nařízení Rady č. 1346/2000 je příslušný soud v místě, kde jsou soustředěny hlavní zájmy dlužníka. Pokud je však úpadkové řízení zahájeno podle čl. 3 odst. 2 uvedeného nařízení, rozhoduje ve věci soud v místě, kde má dlužník „provozovnu“ ve smyslu čl. 2 písm. h) nařízení (§ 3631 občanského soudního řádu).

Ve věcech týkajících se platební neschopnosti fyzické osoby rozhoduje soud v místě ohlášeného bydliště dlužníka, a pokud takové bydliště neexistuje, pak v místě skutečného bydliště dlužníka. K zahájení úpadkového řízení podle čl. 3 odst. 1 nařízení Rady č. 1346/2000 je příslušný soud v místě, kde jsou soustředěny hlavní zájmy dlužníka. Pokud je však úpadkové řízení zahájeno podle čl. 3 odst. 2 uvedeného nařízení, rozhoduje ve věci soud v místě, kde má dlužník „provozovnu“ ve smyslu čl. 2 písm. h) nařízení (§ 3632 občanského soudního řádu).

Záležitosti týkající se platební neschopnosti nebo likvidace úvěrových institucí rozhoduje soud v místě, kde má daná úvěrová instituce své sídlo (§ 364 občanského soudního řádu).

Zaměstnavatel může podat návrh na prohlášení stávky za nezákonnou nebo oznámení stávky za nezákonné na základě důvodů stanovených v zákoně o stávce, a to postupem stanoveným v uvedeném zákoně: návrh na prohlášení stávky za nezákonnou nebo oznámení stávky za nezákonné se podává u soudu, v jehož obvodu se má stávka konat (§ 390 občanského soudního řádu).

Zástupci zaměstnanců mohou podat návrh na prohlášení výluky za nezákonnou nebo oznámení výluky za nezákonné na základě důvodů stanovených v zákoně o pracovněprávních sporech, a to postupem stanoveným v uvedeném zákoně: návrh na prohlášení výluky za nezákonnou nebo oznámení výluky za nezákonné se podává u soudu, v jehož obvodu se má výluka konat (§ 3941 občanského soudního řádu).

Věci týkající se nesporného výkonu pohledávek (*saistību bezstrīdus piespiedu izpildīšana*):

Návrhy na dobrovolný prodej nemovitého majetku ve veřejné dražbě prostřednictvím soudu musí být předloženy okresnímu nebo městskému soudu, v jehož obvodu se nemovitý majetek nachází (§ 395 občanského soudního řádu).

Návrhy na nesporný výkon peněžitých plnění nebo vrácení movitého majetku nebo nesporný výkon závazků v rámci smluv zajištěných zástavou vedenou v rejstříku zástav se podávají u katastrálního oddělení u okresního nebo městského soudu, v jehož obvodu se nachází ohlášené bydliště dlužníka, a pokud takové bydliště neexistuje, pak skutečné bydliště dlužníka (§ 403 odst. 1 občanského soudního řádu).

Návrhy na nesporný výkon nemovité pohledávky na základě listin o zástavě nebo nesporný výkon povinnosti vyklidit nebo vrátit najatý nemovitý majetek musí být podány u katastrálního oddělení u okresního nebo městského soudu, v jehož obvodu se nemovitý majetek nachází. Je-li závazek zajištěn více nemovitostmi a návrhy by spadaly do působnosti katastrálních oddělení u různých okresních nebo městských soudů, rozhoduje o návrhu katastrální oddělení u okresního nebo městského soudu, v jehož obvodu se nachází jedna z nemovitostí, podle volby navrhovatele (§ 403 odst. 2 občanského soudního řádu). Návrhy na nesporný výkon pohledávky na základě hypotečního zástavního listu k lodi musí být podány u katastrálního oddělení u okresního nebo městského soudu, v jehož obvodu je hypoteční zástavní list registrován (§ 403 odst. 3 občanského soudního řádu).

Věci týkající se soudního výkonu pohledávek (*saistību piespiedu izpildīšana brīdinājuma kārtībā*):

Návrh na soudní výkon pohledávek musí být podán u katastrálního oddělení u okresního nebo městského soudu, v jehož obvodu se nachází ohlášené bydliště dlužníka, a pokud takové bydliště neexistuje, pak skutečné bydliště nebo sídlo dlužníka (§ 4062 občanského soudního řádu).

2.2.2.3 Mohou si strany samy určit soud, který by za normálních okolností nebyl příslušný?

Ano, tato možnost existuje: lotyšské právní předpisy umožňují stranám, aby pro svůj případ zvolily soud s místní příslušností na základě vzájemné dohody.

Při uzavírání smlouvy mohou strany určit soud prvního stupně, u kterého mají být řešeny veškeré budoucí spory týkající se smlouvy nebo plnění smluvních podmínek. Strany však nemohou měnit věcnou příslušnost sporu, tedy úroveň soudu, který má věc projednat v prvním stupni (§ 25 občanského soudního řádu); strany nemohou měnit ani výlučnou příslušnost (§ 29 občanského soudního řádu). Příslušnost soudu stanovená dohodou podléhá dvěma omezením: volbu soudní příslušnosti lze uplatnit pouze u věcí, ve kterých lze platně uzavřít soudní smír;

dohoda určující místní příslušnost musí být uzavřena v okamžiku uzavření smlouvy a musí být uveden konkrétní soud, který bude případný spor projednávat v prvním stupni. Pokud při uzavírání smlouvy strany nemohou předvídat výši případného nároku, musí smlouva umožňovat alternativní volbu soudu prvního stupně: musí uvádět jak konkrétní okresní nebo městský soud, tak konkrétní krajský soud, kterému strany spor předloží, v závislosti na výši nároku.

3 Pokud je dána příslušnost specializovaných soudů, jak zjistím, na který z nich se mám obrátit?

Podle lotyšských právních předpisů projednávají obecné soudy jak občanské, tak trestní věci. Lotyšsko nemá specializované soudy, například rodinné soudy, nebo soudce specializované na určité právní otázky, jak tomu je v jiných zemích.

Jak je vysvětleno výše, skutkový stav občanskoprávního sporu projednává soud prvního stupně a soud vyššího stupně nemůže skutkový stav posuzovat, dokud nebyla věc projednána soudem nižšího stupně. Soudem prvního stupně u občanskoprávních věcí je okresní nebo městský soud nebo krajský soud v závislosti na věcné příslušnosti. Obecným pravidlem je, že všechny občanskoprávní spory jsou příslušné rozhodovat soudy, které je projednávají v obecném soudním řízení.

Poslední aktualizace: 07/02/2019

Za originální verzi stránky (v jazyce daného členského státu) odpovídá příslušné kontaktní místo Evropské soudní sítě. Překlad pořídily útvary Evropské komise. Je možné, že změny, které v originální verzi případně provedly orgány daného členského státu, nebyly ještě do překladů zapracovány. ESS-O ani Evropská komise neodpovídá ani neručí za informace a data, které tento dokument obsahuje či na které odkazuje. Předpisy v oblasti autorských práv členských států odpovědných za tuto stránku naleznete v právním oznámení.